

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA / SREDNJOBOSANSKI KANTON
TRAVNIK

MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA

MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
NAUKE, MLADIH, KULTURE I SPORTA

CENTRAL BOSNIA CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, YOUTH, CULTURE AND SPORTS

Travnik, Stanična 43., Tel./faks.: 030/511-214, 030/518-675, www.mozks-ksb.ba, e-mail: minobsk@bih.net.ba, mozks@sbk-ksb.gov.ba

Broj: 03-31-12/20-15
Travnik, 06.04.2020. godine

SVIM OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA
n/r direktora-ice

PREDMET: Smjernice za vrednovanje i ocjenjivanje učenika
u osnovnim i srednjim školama Srednjobosanskog kantona

U skladu s Instrukcijom o organizaciji nastave uz primjenu informaciono-komunikacijskih tehnologija (broj:03-34-12/20-9 od 16.3.2020. godine) kao i Instrukcijom o organizaciji dežurstva i unaprjeđenju nastave uz primjenu informaciono-komunikacijskih tehnologija (broj:03-34-12/20-11 od 23.3.2020. godine) obavezali smo odgojno-obrazovne ustanove, a sve u vidu što kvalitetnije organizacije, planiranja, usmjeravanja i na kraju praćenja i vrednovanja učeničkih aktivnosti i postignuća, na reduciranje nastavnih sadržaja usmjeravanjem učenika na bitno i izbjegavanje dodatnog opterećivanja učenika sporednim detaljima i činjenicama. Razlog za takav pristup, koji je i danas prisutan, leži u neizvjesnosti kada će se učenici vratiti u škole, a znamo kako trebamo započeti s procesima vrednovanja i ocjenivanja da bismo im omogućili zaključivanje ocjena i uspješan završetak nastavne 2019/2020. godine.

Proces vrednovanja i ocjenivanja u redovnoj nastavi predstavlja ozbiljan i zahtjevan proces, a vrednovanje i ocjenjivanje kroz proces nastave na daljinu, koja je po prvi put u istoriji obrazovnog sistema SBK uspostavljena prije tri sedmice, predstavlja istinski izazov za sve, a posebno za učitelje/nastavnike/profesore (u daljem tekstu: nastavnike), učenike ali i roditelje. S toga, osnova za uspješno provođenje procesa vrednovanja i ocjenjivanja učenika u osnovnim i srednjim školama predstavlja **povjerenje, odgovornost i podrška**, odnosno povjerenje u stručnost nastavnika, odgovornost učenika i podrška roditelja.

Nastavnici, prema spoznajama od strane ravnatelja, učenika i roditelja, kvalitetno organizuju, planiraju i izvode nastavu na daljinu u skladu s znanjima, spoznajama i mogućnostima kojima raspolažu. Kako bi kvalitetno pristupili i procesu vrednovanja i ocjenjivanja učenika Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta SBK (Ministarstvo) donosi sljedeće smjernice za vrednovanje i ocjenjivanje učenika tokom trajanja nastave na daljinu u osnovnim i srednjim školama KSB:

I. Ponavljanje

- Svi nastavnici dužni, su sedam dana prije samog početka procesa vrednovanja i ocjenjivanja, usmjeriti svoje aktivnosti na ponavljanje sadržaja, te analiziranje aktivnosti učenika, davanje jasne povratne informacije učenicima o njihovom znanju, nedostacima i što bi trebao konkretno svaki učenik unaprijediti. Učenicima koji nisu bili aktivni

nastavnik (učitelj u razrednoj nastavi, razrednik u predmetnoj nastavi i srednjoj školi) treba kontaktirati roditelje kako bi se utvrdili razlozi neispunjavanja obaveza i dogovorili mjeru koje će motivirati učenika za rad ali i prevazišli određene poteškoće kao što je nedostatak odgovarajuće IKT-opreme.

- Stručni saradnici dužni su na temelju informacija od strane učenika i nastavnika, te roditelja sačiniti analizu o procesu provođenja nastave na daljinu, te donijeti prijedlog mjera podrške učenicima, a posebno učenicima s posebnim potrebama.

- Ravnatelji su dužni, uz pomoć informaciono-komunikacijskih tehnologija (IKT) organizovati, u skladu s mogućnostima, sastanaka s nastavnicima (npr. po stručnim aktivima) na kojima bi procjenili uspješnost provedbe nastave na daljinu na nivou škole, istakli određene probleme te donijeli prijedloge za njihovo oticanje i unaprijeđenje kvalitete izvođenja nastave na daljinu. Na predmetnom sastanku ili sastancima, važno je donijeti i jedinstvenu odluku o procesu vrednovanja i ocjenjivanja učenika koja treba biti u skladu s Zakonom, Pravilnikom o praćenju napredovanja, provjeravanju i ocjenjivanju učenika u osnovnoj školi („Sl. novine SBK“, broj: 5/10), Pravilnikom o vrednovanju i ocjenjivanju učenika u srednjoj školi („Sl. novine SBK“, broj: 4/13) (u dalnjem tekstu Pravilnik) i ovim Smjernicama koje definisu specifičnosti u skladu s novonastalom situacijom.

II. Vrednovanje i ocjenjivanje

- Tokom vrednovanja i ocjenjivanja nastavnici prvenstveno vode računa o dobrobiti i poticanju učenika, a tek onda o ocjenjivanju naučenog,

- Nastavnici su dužni provoditi **formativno vrednovanje** (*vrednovanje učeničkih postignuća koje se odvija za vrijeme učenja i poučavanja radi davanja informacija o učeničkom napredovanju i unaprijeđivanja budućega učenja i poučavanja, poticanja učeničkih refleksija o učenju, utvrđivanja manjkavosti u učenju, prepoznavanja učeničkih snaga te planiranja njihovog budućeg učenja i poučavanja*) i **sumativno vrednovanje** (*jesti vrednovanje koje podrazumijeva procjenu razine učenikova postignuća na kraju procesa učenja – nastavne cjeline ili polugodišta*),

- U odnosu na dosadašnje standardne načine provjeravanja znanja (usmeno i pismeno provjeravanje znanja ili ispitivanje), preporučuje se za:

- **Razrednu nastavu** - svrshodno i primjerno je pratiti aktivnosti učenika u smislu jesu li zadane zadaće i vježbe urađene, te dati učenicima neki od zahtjevnijih zadataka koji služi sintezi znanja, a poticajni su za učenje (izrada ctreža, plakata, sastavaka, kvizova) i na temelju ostvarenog i realizovanog izvesti prvenstveno opisnu pa i brojčanu ocjenu u skladu s Pravilnikom i nastavnim planovima i programima. U razrednoj nastavi nije potrebno učenika usmeno ispitivati tokom nastave na daljinu.
- **Predmetnu nastavu u osnovnoj školi i srednjoj školi** – aktivnosti ali i samostalnost učenika (pri izradi domaćih zadaća, samostalno istraživanje...) u predmetnoj nastavi nužno je prepoznati te permanentno i pravovremeno bilježiti i pozitivno vrednovati. Vrednovanje mora biti poticajno, koje će voditi razvijanju samostalnosti ali i svjesnosti vlastite odgovornosti za svoje učenje i rezultate. Kao razrednu nastavu, prednost prilikom provjeravanja znanja učenika dati i za razrednu nastavu, prednost prilikom provjeravanja znanja učenika dati pismenom provjeravanju. Usmeno ispitivanje može se provesti samo jednom do kraja nastavne godine (ukoliko za to je prethodno obezbjeđena odgovarajuća IKT oprema) u slučajevima kada nastavnik ili učenik imaju dvojbu oko zaključne

ocjene, odnosno ukoliko nema dovoljno elemenata za zaključivanje pozitivne (prolazne) ocjene iz pojedinog predmeta.

- **Vrednovanje i ocjenjivanje u završnim razredima srednje škole** – u skladu s usvojenim Kalendarom rada za osnovne i srednje škole koje Nastavni plan i program realizuju na hrvatskom jeziku i Kalendarom rada za osnovne i srednje škole koje Nastavni plan i program realizuju na bosanskom jeziku **nastavna godina završava s 8. maja 2020. godine**. Ministarstvo će u narednim danima dostaviti akt kojim se podrobnije uređuje postupak polaganja mature i završnog ispita sa praktičnom nastavom za III. i IV. stupanj u stručnim školama.

- Pismeno ili usmeno provjeravanje znanja u predmetnoj nastavi u osnovnoj školi i srednjoj školi, provodi se uz pomoć digitalnih alata za vrednovanje koji su dostupni na odabranim digitalnim platformama (Google Classroom, Edmodo, ZOOM i sl.).

Uvažavajći trenutnu epidemiološku situaciju u Srednjobosanskom kantonu kao i Bosni i Hercegovini, nastava na daljinu u SBK nastaviti će se održavati u skladu s ranije donesenim Kalendarom rada za osnovne i srednje škole koje Nastavni plan i program realizuju na hrvatskom jeziku i Kalendarom rada za osnovne i srednje škole koje Nasatvni plan i program realizuju na bosanskom jeziku, što obezbjeđuje neprekidan tok nastavnog procesa, ali i poštivanje Kalendara rada kada se radi o već propisanom proljetnom odmoru učenika i drugim neradnim danima.

Uslijed promjena epidemiološke situacije, odnosno okolnosti u kojima se trenutno nalazimo možemo očekivati i promjene ili poništenje Instrukcija, naputaka ili smjernica koje neće biti donesene na štetu učenika i njihovih mogućnosti za nasavak daljnog obrazovanja.

U vjeri kako ćemo uskoro ponovno čuti školsko zvono, a iskustvo iz procesa nastave na daljinu iskoristiti za podizanja kvalitete nastavnog procesa, želim Vam svako dobro.

S poštovanjem.

MINISTAR

Bojan Domić

